

Vážená odborná veřejnosti,

Úvodem

Od roku 2007 je stanovení systému sídelní zeleně povinnou součástí řešení územních plánů. Řešitelé územních plánů se musí v souvislosti se systémem sídelní zeleně zabývat s řadou problémů. Jako příklady lze uvést:

- *lze vyjádřit systém sídelní zeleně, když nejsou v příslušné vyhlášce uvedeny plochy zeleně?*
- *pokud si tyto plochy dodefinujeme a jejich doplnění odůvodníme, což nám legislativa umožňuje, je vhodné je dále členit? Jak? Jaká jsou kritéria pro takové případné členění? A jaké podmínky využití těchto ploch s rozdílným způsobem využití je vhodné stanovovat?*
- *na základě jakých kritérií lze rozlišovat zeleň sídelní a zeleň v krajině? Patří do sídelní zeleně zvláště chráněné lokality ochrany přírody či ÚSES, který prochází například městem? Nebo se jedná o zeleň krajinnou?*
- *s kterými systémy je nezbytné systém sídelní zeleně řešit společně, koordinovaně? V kterých případech bude mít systém sídelní zeleně prioritu? (např. veřejná prostranství, pěší a cyklistické trasy, systémy technické infrastruktury, významná místa, centra, obytné soubory...)*
- *na základě jakých kritérií systém sídelní zeleně vymezovat? Například veřejná přístupnost; veřejné vlastnictví; zvýšená estetická hodnota; kontinuita systému;*
- *jaké podmínky využití těchto ploch s rozdílným způsobem využití je potřebné stanovovat?*

Česká komora architektů proto připravuje Otevřený Think Tank Architektů (OTTA), který je věnován systému sídelní zeleně. Doba uplynulá doba od zavedení tohoto pojmu do územně plánovací praxe umožňuje reálně diskutovat o jeho účelu, využití či o jeho vlivech na řešení zeleně v podrobnější dokumentaci.

Základní informační vstupy o diskutovaném tématu

Územní plán

Legislativa

Příloha č. 7 k vyhlášce č. 500/2006 Sb. specifikuje obsah územního plánu. Textová část územního plánu má mimo jiné obsahovat bod, který specifikuje *c) urbanistickou koncepci, včetně vymezení zastavitelných ploch, ploch přestavby a **systému sídelní zeleně,***

Grafická část územního plánu vyjadřuje urbanistickou koncepci, jejíž součástí je systém sídelní zeleně, v hlavním výkrese, který může být doplněn schématy.

Územní plán promítá své řešení do území vymezením ploch s rozdílným způsobem využití, které pokrývají celé řešené území. Kritéria pro jejich vymezení stanovuje § 3 vyhlášky **501/2006 Sb.**, v platném znění.

Plochy s rozdílným způsobem využití

Styčným bodem mezi řešením územního plánu a řešením podrobnějších dokumentací (regulační plány, dokumentace k územnímu řízení apod.) spočívá ve stanovených podmínkách pro využití ploch s rozdílným způsobem využití, které obsahuje vydaný územní plán.

Každá plocha musí mít stanoveny následující podmínky (regulativy), které:

- určují účel využití v možném členění
 - *převažující účel využití (hlavní využití), pokud je možné jej stanovit*
 - *přípustné využití,*
 - *nepřípustného využití*
 - *popřípadě stanovení podmíněně přípustného využití těchto ploch*
- specifikují podmínky prostorového uspořádání jako například
 - *výškové regulace zástavby,*
 - *charakteru a struktury zástavby,*
 - *stanovení rozmezí výměry pro vymezení stavebních pozemků*
 - *stanovení intenzity využití stavebních pozemků*

Rozmístění ploch s rozdílným způsobem využití v sídle a **podmínky** jejich využití tedy představují jeden ze stěžejních výstupů územního plánu i z hlediska systému sídelní zeleně. Pro úplnost uvádíme rešerši východisek, na základě kterých se připravuje OTTA zaměřený na systém sídelní zeleně.

Zeleň

„Principy a pravidla územního plánování“ (viz <http://www.uur.cz/default.asp?ID=2571>). Část C – Funkční složky obsahuje kapitolu **C. 5 Zeleň**. V ní se mimo jiné uvádí:

Funkce zeleň

- *zeleň plní zejména následující funkce:*
 - *rekreační*
 - *hygienickou*
 - *prostorotvornou*
 - *ochrana zdrojů (půda, vodní zdroje)*
 - *ekonomickou (sady, zahrádkáři)*
 - *ekologickou*

Rámcové rozlišení zeleně

*Zeleň můžeme rozdělit v hrubých rysech (není zde žádné jasné rozhraní) na dvě základní skupiny, na **zeleň sídelní** (městskou, venkovskou) a **zeleň krajinnou**. **Zeleň sídelní** není příroda ve své přirozenosti, ale nejvýznamnější symbol přírody v umělém, člověkem vytvořeném urbánním prostředí (v zastavěném území). Jejím hlavním posláním je:*

- *zlepšovat životní prostředí sídel*
- *poskytovat obyvatelům možnost rekreace*

Systém zeleně

- *všechny plochy zeleně, které v městské struktuře plní ekologickou, hygienickou, rekreační a prostorotvornou funkci a které by měly mít vzájemnou prostorovou vazbu, by měly být součástí **systému zeleně** (celoměstský systém).*

- *plochy, které jsou součástí **systému celoměstské zeleně** , se musí vyznačovat následujícími vlastnostmi:*
 - *jejich funkce, rozloha a přístupnost se musí spolupodílet na funkčnosti celého systému, lze sem zahrnout i plochy veřejně nepřístupné zeleně tvořící překážku v návaznostech rekreační funkce nebo plochy zemědělských zařízení – např. zahradnictví, které sice nejsou přímo využitelné pro rekreaci, ale výrazně spolupůsobí,*
 - *musí mít vzájemnou prostorovou vazbu – musí spoluvytvářet spojitost systému, neboť prostorová návaznost (blízkost) jednotlivých ploch je pro vytváření funkčního systému zeleně a vznik fungujících rekreačních tras důležitá*

Anketa

V rámci příprav OTTA probíhá anketní šetření, které má zmapovat zkušenosti a názorové trendy odborné veřejnosti na řešení zeleně v územních plánech. Dotazník umožňuje respondentovi formulovat svůj názor i na problémy, které nejsou uvedeny v anketních otázkách. Výsledky ankety budou využity pro upřesnění programu OTTA a prezentovány na [www stránce ČKA](http://www.strance.cca.cz).

Závěr

Věříme, že výše uvedené základní informační vstupy na jedné straně naznačí tematický rámec odborné diskuse a na straně druhé podnítí úvahy, které s nimi budou polemizovat.

Děkujeme za vaše odborné názory a za čas, který jste věnovali jejich formulaci v rámci anketního šetření. Pokud se rozhodnete zúčastnit se OTTA, budete moci osobně svá stanoviska v odborné diskusi uplatnit a podrobněji objasnit či obhájit.